

Z LEGISLATIVY EVROPSKÉ UNIE

Účelem této rubriky je podat přehled o vybraných významných právě připravovaných či již přijatých legislativních aktech Evropské unie, které mají z hlediska svého obsahu vazby na oblast správního práva nebo činnost správních orgánů a úřadů členských států nebo EU nebo jsou jinak významné co do předmětu úpravy. Účelem informací vztahujících se k jednotlivým návrhům či platným právním předpisům EU není detailní rozbor daného předpisu, ale spíše stručné upozornění na jeho nejdůležitější aspekty, jakými jsou cíle a působnost právní úpravy. V případě zájmu o hlubší studium daného předpisu je u názvu předpisu uveden též odkaz na číslo Úředního věstníku Evropské unie, ve kterém byl daný předpis publikován.

Úřední věstník EU: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

Databáze Pre-Lex: http://ec.europa.eu/prelex/rech_simple.cfm?CL=cs

PŘIPRAVOVANÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY EU

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie

COM(2012) 363 final

Ve většině členských států EU se vyskytly problémy se zneužíváním zejména dotací, kdy toto zneužívání bylo výsledkem podvodného jednání. V této souvislosti se hovoří o protiprávním jednání poškozující finanční zájmy EU. Ze zprávy Evropské komise z roku 2010 o ochraně finančních zájmů Unie¹⁾ vyplývá, že i přes existující právní rámec se každoročně objevují případy podezření na podvod týkající se příjmů a výdajů, u kterých celkový objem škody dosahuje částky přibližně 600 milionů EUR.

Na úrovni členských států je zpravidla ochrana finančních zájmů EU řešena prostřednictvím jejich vnitrostátních trestněprávních předpisů, zejména z oblasti trestního práva. Nicméně definice podvodu a forma a intenzita postihu je v jednotlivých členských státech velmi odlišná. V členských státech se tedy vychází především z obecných ustanovení trestněprávních předpisů, přičemž speciální ustanovení týkající se ochrany finančních zájmů EU prakticky neexistují.²⁾

¹⁾ Zveřejněna pod číslem COM(2011) 595.

²⁾ Výjimkou je Úmluva o ochraně finančních zájmů Evropských společenství z roku 1995 a doprovodné protokoly. Pokud jde o trestněprávní opatření EU lze zmínit ještě rámcové rozhodnutí

Je samozřejmě otázkou diskuse, zda stávající trestněprávní předpisy jednotlivých členských států jsou dostačující a stejně tak je otázkou, zda je nutné předkládat návrh na úrovni EU, který by upravoval problematiku podvodů poškozujících finanční zájmy EU.

Evropská komise nicméně dospěla k názoru, že takový právní rámec je nutný a své představy vtělila do konkrétního návrhu, jehož předmětem jsou opatření v oblasti prevence a potírání podvodu a jiného protiprávního jednání poškozujícího finanční zájmy EU spočívající ve vymezení trestných činů a souvisejících sankcí. Důležité je vymezení toho, co jsou „finanční zájmy EU“. Návrh je definuje jako všechny příjmy a výdaje, které jsou pokryty z rozpočtu EU a rozpočtu orgánů, institucí a jiných subjektů EU a jež pocházejí z těchto rozpočtů nebo do nich mají být odvedeny.

Pokud jde o trestné činy v souvislosti s podvodem poškozujícím finanční zájmy EU, návrh ukládá členským státům povinnost zajistit trestnost jednání spočívající například v:

- poskytnutí či neposkytnutí informací subjektům nebo orgánům zadávajícím zakázku či grant ve veřejném zadávacím či grantovém řízení, které souvisí s finančními zájmy EU, ze strany účastníků řízení nebo uchazečů o veřejnou zakázku nebo osob, které jsou odpovědné za přípravu nabídek v reakci na výzvu k podávání nabídek nebo žádostí o grant těchto účastníků nebo které jsou do této přípravy zapojeny, pokud je takové poskytnutí či neposkytnutí úmyslné a má za cíl obejít či pozměnit ve svůj prospěch použití kritéria způsobilosti, vyloučení, výběru nebo udělení zakázky či grantu;
- úmyslném jednání úřední osoby, která přímo nebo za pomoci prostředníka pro sebe či třetí stranu požaduje nebo získá výhodu jakéhokoliv druhu nebo přijme příslib takové výhody za to, že bude či nebude jednat v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu svých úkolů způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy EU (pasivní korupce);
- úmyslném jednání každého, kdo slíbí nebo poskytne přímo nebo za pomoci prostředníka úřední osobě výhodu jakéhokoliv druhu určenou pro sebe nebo pro třetí stranu za to, že tato úřední osoba bude či nebude jednat v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu svých úkolů způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy EU (aktivní korupce);
- úmyslném jednání úřední osoby, která přidělí nebo vyplatí prostředky či si

Rady 2005/212/SVV o konfiskaci výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti (v legislativním procesu EU je nicméně již směrnice o zmrazování a konfiskaci výnosů z trestné činnosti v EU).

přisvojí nebo použije aktiva v rozporu s účelem, k jakému jsou určeny, a jedná tak s úmyslem poškodit finanční zájmy EU.

Návrh dále ukládá členským státům přijmout nezbytná opatření pro zajištění trestnosti praní peněz podle definice v čl. 1 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES, které se také týká majetku pocházejícího z trestných činů, na něž se návrh vztahuje.

Návrh dále stanoví, že navádění k trestným činům uvedeným návrhu, pomoc a účastenství při nich a pokus o ně by měly být postihovány jako trestný čin. Stejně tak návrh ukládá členským státům zajištění odpovědnosti právnických osob za vymezené trestné činy, které v jejich prospěch spáchá jakákoli osoba jednající samostatně nebo jako člen orgánu dotyčné právnické osoby, jež v této právnické osobě působí ve vedoucím postavení na základě oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu; pravomoci přijímat jménem této právnické osoby rozhodnutí, nebo pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.

Návrh směrnice upravuje též sankce za vymezené trestné činy, a to pokuty a trest odnětí svobody. Pro právnické osoby ukládá návrh členským státům přijmout odrazující sankce, které zahrnují pokuty trestní nebo jiné povahy, a mohou zahrnovat i jiné sankce, například zbavení nároku pobírat veřejné výhody nebo podpory; dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodní činnosti; uložení soudního dohledu; zrušení rozhodnutím soudu a dočasné nebo trvalé uzavření provozoven použitých ke spáchání trestného činu.

Daniel Hoda